

[A. M. Hansen.]

Præsten og hans Menighed, og sidst, men ikke mindst, maatte jeg tage Afstand fra Paragraffen, saaledes som den var udformet, idet den baade var uklar og ulogisk. Jeg mente derfor, det var bedst helt at lade Paragraffen udgaa. Da jeg imidlertid ikke i Udvalget har kunnet faa Tilslutning hertil, og da Paragraffen nu ændres og vil faa en efter min Mening mere antagelig Form, har jeg givet Afkald paa at stille noget Ændringsforslag og kan paa mit Partis Vegne anbefale at stemme for det til § 77 stillede Ændringsforslag.

Kristen Amby: Jeg vilde ønske, det ærede Medlem Hr. A. M. Hansen havde fastholdt sine nu afslørede Synspunkter; jeg er nemlig fuldkommen enig med det ærede Medlem i, at det havde været bedre overhovedet ikke at faa denne Paragraf ind. Jeg skal indrømme, at i Forhold til dens oprindelige Affattelse er der sket i hvert Fald nogen Forbedring; men denne Forbedring er ikke nær saa stor, som man tror, det vil man kunne høre af den Begrundelse, som mit Partis Ordfører, det ærede Medlem Hr. Fabricius, nys gav, og det fremgaar i øvrigt ogsaa af Formuleringen, som vi har den i selve Ændringsforslaget.

Det, der er det afgørende, er altsaa ikke dette, om en Præst viser Embedsforsømmelse. Jeg havde dog hidtil troet — og jeg havde ogsaa opfattet Kirkeministerens Hensigter derhen —, at det, der ønskedes fra Kirkeministerens Side, og det, der kunde være ønskeligt, var, at Ministeriet kunde tillægge en Præst Pension og Ventepenge, hvis han udviste Embedsforsømmelse, og man i og for sig paa det Grundlag kunde afskedige ham, men ikke vilde gøre det, fordi han saa stod uden Eksistensmulighed. Nu staar der: Dersom han udviser Mangel paa Evne til at varetage sit Embede det paagældende Sted. Det vil med andre Ord sige, at nu er det af kirkelige Grunde, han afskediges. Hvis det var af borgerlige Grunde, det vil sige, fordi han ikke passede sit Embede, saa kunde jeg gaa med til det; men det behøver man virkelig ikke at lave en saadan Paragraf for, saa kunde man simpelt hen tillægge Kirkeministeren Ret til efter et Skøn — naturligvis, det maa være efter et Skøn; det kan ikke være saadan, at enhver forsømmelig Embedsmand har Ret til at faa Pension for Pensionsalderens Indtræden — i paakommende Tilfælde at tillægge en saadan Præst Pension eller Ventepenge.

Men saadan som det staar nu, betyder det klart og tydeligt, og det er ogsaa

motiveret bl. a. af mit Partis Ordfører, at hvis en Præst er gaaet i Staa: der kommer ikke nok i Kirke, der kommer maaske ikke nok til Alters, hans Forkyndelse, for nu at tage en hel Bevægelse her i Landet, passer ikke rigtig Folk, saa derfor vil de ikke gaa i Kirke — jeg kan f. Eks. nævne udprægede „Tidehvervs“-Folk, som har en klar Forkyndelse, men det passer bare ikke det paagældende Sted —, hvad sker saa? Jeg vil gaa ud fra, at hverken Provst eller Biskop rejser nogen Sag imod Præsten af den Grund; det skal de nok lade være med, for det vil deres kirkelige Samvittighed forbyde dem. Men der sker naturligvis dette, at der rejser sig en Bevægelse i Sognet paa Grundlag af denne Paragraf, og saa tager man ind til Provsten og beder ham om at rejse Sagen. Han vil nok nægte det — jeg vil altid gaa ud fra det, der er det bedste at gaa ud fra —, men dette, at der paa Grundlag af en Paragraf fra Sognets Side rejses en saadan Bevægelse, der jo i Realiteten er en Bevægelse mod en Mands Forkyndelse — han evner altsaa ikke at trække Folk til Kirke og til Alters —, det gør i sig selv Skade og er i fundamental Modstrid med hele vor kirkelige Frihedslovgivning.

Vi har jo netop valgt det lykkelige her i Danmark, at Folk kan løse Sognebaand, at en større Kreds i et Sogn, som ikke er tilfreds med Forkyndelsen i deres Sognekirke, kan gaa til en anden Præst; vi har i det hele taget et saadant Grundlag at staa paa, at jeg finder, det er uhyrligt, at man her i en Lønningslov indfører en saadan Paragraf uden at gennemtænke dens Konsekvenser. Det har dog tidligere været saaledes, at naar det drejede sig om den Slags Spørgsmaal, saa tog man sig Tid til at overveje paa alle mulige Maader, hvad Konsekvensen var af en saadan Bestemmelse. Hvorfor i al Verden skal dette jages igennem?

Jeg vil ikke stemme for denne Paragraf hverken i dens oprindelige eller i dens ændrede Form. Saa kan jeg altsaa stille et Ændringsforslag om, at Paragraffen skal udgaa; det kan jeg imidlertid ikke faa gjort til anden Behandling, men det kan jeg i alt Fald gøre til tredie Behandling. Den Motivering, der nu er givet for at fastholde Paragraffen, er af en saadan Art, at jeg under ingen Omstændigheder vil stemme for den, men bliver nødt til, hvis den fastholdes, at stemme imod Lovforslaget.

Jeg tror, at man her er inde paa noget, man bitterligt vil fortryde. Naar der er visse Kredse, der saa stærkt ønsker den Paragraf — og vi véd jo, det kan vi se af Aviserne, hvilke Kredse der ønsker den —,